

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"ในการที่จะเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น จำเป็นจะต้องผ่านการสอบคัดเลือก ซึ่งเน้นหนักความรู้ทางวิชาการ และผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่สอบได้คะแนนสูง"¹ จากการคัดเลือกด้วยวิธีนี้อาจเป็นเพราะความเชื่อที่ว่า ผู้สอบได้คะแนนสูงกว่าย่อมจะมีประสิทธิภาพในการเรียนสูงกว่า ซึ่ง "นิสิตนักศึกษาที่สามารถสอบผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาได้แล้วน่าจะเรียนได้สำเร็จ เพราะเชื่อว่าคะแนนที่ได้จากการสอบ สามารถวัดความฉลาดของบุคคลได้"² นอกจากนั้นน่าจะเรียนสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตรด้วย แต่จากผลงานวิจัยของทรวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เรื่องประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ปีการ

¹สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย; การปฏิรูปการศึกษา : การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 69.

²Walter B. Wactjen, "The Prevention of Failure," NEA Journal 55 (1966) : 37-40. (Quoted in Sampan Panpurk, "The Relationship between Factors and Educational Attainment of Regional University Students : A Comparison between of Khonkaen and Cheing-mai University" (Master's thesis, Department of Educational Research, Graduate School, Chulalongkorn University, 1977)).

ศึกษา 2507-2517¹ และประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ปีการศึกษา 2507-2517² พบว่า มีนิสิตนักศึกษาบางส่วน ที่ผ่านการสอบคัดเลือก แต่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร และนิสิตนักศึกษาบางส่วนไม่สำเร็จการศึกษา โดยตกออกกลางคัน ในการวิจัยดังกล่าวพบว่า จำนวนนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลามากที่สุดในช่วงเวลาที่นำมาวิจัยในส่วนภูมิภาคได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หลักสูตร 4 ปี ซึ่งมีจำนวนโดยเฉลี่ยร้อยละ 75.55 ในส่วนกลางได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตร 4 ปี มีจำนวนโดยเฉลี่ยร้อยละ 96.83 และจำนวนนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาน้อยที่สุดในช่วงเวลาที่นำมาวิจัยในส่วนภูมิภาคได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น หลักสูตร 4 ปี มีจำนวนโดยเฉลี่ยร้อยละ 51.03 ในส่วนกลางได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตร 5 ปี มีจำนวนร้อยละ 47.15 (ซึ่งจำนวนหลังสุดนั้น แสดงว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวมีนักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตรน้อยกว่าครึ่ง) นอกจากนี้เป็นนิสิตนักศึกษาที่ตกออกกลางคันและนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ซึ่งมีจำนวนไม่น้อย ก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายทั้งของรัฐบาลและของนิสิตเองปีละจำนวนไม่น้อย จากการ

¹ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2507-2517 (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2519), หน้า 41-45.

²ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ปีการศึกษา 2507-2517 (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2520), หน้า 61-69.

ศึกษาของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ¹ พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉลี่ย โดยไม่รวมค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมที่ชำระให้แก่สถานศึกษา คิดโดยเฉลี่ยเป็นรายบุคคลรวมทุกสถาบันเป็นเงินจำนวน 496 บาทต่อเดือน และเมื่อคิดเป็นรายปี (1 ปีคิด 9 เดือน โดยไม่รวมระยะเวลาปิดภาค) ประมาณ 4,464 บาท และจากการศึกษาของชนิกา ศิลปอนันต์และจุฑา ฉัตรคุปต์² ที่พบว่า นิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษาโดยไม่รวมค่าบำรุงการศึกษาและค่ากิจกรรมนิติตโดยเฉลี่ยคนละประมาณ 10,890 บาทต่อปี จากจำนวนเงินดังกล่าว จึงเป็นข้อยืนยันว่า ยิ่งนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรมากเท่าใด ก็จะทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายทั้งของรัฐและของนิสิตนักศึกษามากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้นิสิตนักศึกษาต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายทางตรงแล้ว ยังสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายทางอ้อม ซึ่งริชาร์ด เพลร์ลแมน (Richard Perlman)³ กล่าวว่า "เป็นค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ของผู้เรียนที่ใช้เวลาในการมาเรียนแทนที่จะไปทำงาน ทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้"³

จากการที่มีผู้วิจัย ทำรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษาในประเทศไทย พบว่า ได้มีผู้ศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาของนิสิตนักศึกษามากบ้างแล้ว แต่ไม่พบว่า มีผู้ใดศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาไปสู่ท้ายที่จะสำเร็จ

¹สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พระนคร: สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2512), หน้า 11.

²ชนิกา ศิลปอนันต์และจุฑา ฉัตรคุปต์, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (พระนคร: ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 45-48.

³Recharad Perlman, The Economics of Education : Conceptual Problems and Policy Issues (NewYork : McGraw-Hill, 1973), pp. 14-15.

การศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร กับผู้ที่สำเร็จหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรในมหาวิทยาลัย ดังนั้น จากเหตุผลที่ว่า บังนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรมากเท่าใด ก็จะเกิดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้นเท่านั้น ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการวิจัยที่ได้มีผู้ทำมา เช่น การวิจัยของสมศักดิ์ ประจักษ์ (2507)¹ สมบัติ โชนิทธรรณ (2507)² และมัลลิกา จิตรสุข (2508)³ เป็นต้น พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนมากมีปัญหาส่วนตัวจริง และจากการที่มีผู้วิจัยนำแบบสอบถาม MPCL (The Mooney Problem Check List) ฟอรัม C มาใช้สำรวจปัญหาของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เช่น คาร์ (Carr, 1956)⁴

¹สมศักดิ์ ประจักษ์, "การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาธนบุรี" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2507), หน้า 59-62.

²สมบัติ โชนิทธรรณ, "การสำรวจปัญหาของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2505" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2507), หน้า 135-138.

³มัลลิกา จิตรสุข, "การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2508), หน้า 65-67.

⁴James Francis Carr, "The Problem Area of A Selected Group of Student At Florida State University As Indicated by the Mooney Problem Check Lists," Thesis Abstract Series, School of Education, Indiana University, 1956, pp. 93-97.

แฮร์รี่ (Harry, 1960)¹ และมอนทโกเมอรี (Montgomery, 1969)² ผู้วิจัยจึงคิดว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนิสิตนักศึกษาที่พบว่าจริงนั้น น่าจะมีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษาในค่านิยมสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ผู้วิจัยจึงสนใจใคร่จะเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวระหว่างนิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตรกับผู้ที่สำเร็จหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ในมหาวิทยาลัย โดยนำแบบสอบถาม MPCL ฟอร์ม C มาดัดแปลงเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์ในค่านิยมและแนวทางการศึกษา ตลอดจนเพื่อการวางแผนให้สวัสดิการช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาได้ตรงประเด็นปัญหา อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพในการผลิตกำลังคนเพื่อออกไปช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวระหว่างนิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ในมหาวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบปัญหาหมวดต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ ปัญหาทางหมวดสุขภาพ การเงิน กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อนและการเข้าสังคม บุคลิกภาพ อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน เพศ

¹Ormy L. Harry, "A Study of Personal Services at Michigan College of Mining and Technology" Dissertation Abstracts 21 (November 1960) : 1126.

²Mary Ann Montgomery, "An Investigation of Students Who Succeed Academically and those Who Do Not Succeed Academically in a Community College" Dissertation Abstracts International 31 (October 1970) : 1578 A.

บ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว การปรับตัวในค่านการ เรียนและรวมทุกหมวดปัญหา โดยเปรียบเทียบรวมทุกสาขาวิชา และแยกเปรียบเทียบแต่ละสาขาวิชา ดังนี้

- ก. สาขาสังคมศาสตร์
- ข. สาขามนุษยศาสตร์
- ค. สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ
- ง. สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ส่วนวัตถุประสงค์รอง มีดังนี้

1. เปรียบเทียบปัญหาหมวดต่าง ๆ แต่ละหมวด และรวมทุกหมวดปัญหาระหว่าง นิสิตนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม แยกตามเพศชายหญิง รวมทุกสาขาวิชา และแยกตามสาขาวิชา
2. เปรียบเทียบปัญหาหมวดต่าง ๆ แต่ละหมวด และรวมทุกหมวดปัญหาระหว่าง นิสิตนักศึกษาชายและหญิงที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร และระหว่าง นิสิตนักศึกษาชายและหญิงที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ตามสาขา วิชาและรวมทุกสาขาวิชา
3. เปรียบเทียบปัญหาหมวดต่าง ๆ แต่ละหมวด และรวมทุกหมวด ระหว่าง นิสิต นักศึกษาชายและหญิง แยกตามสาขาวิชา และรวมทุกสาขาวิชา

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาของดีเซนา (Desena)¹ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของ

¹Paul A. Desena, "Problem of Concistent Over-Under- and Normal-Achieving College Students as Identified by The Mooney Problem Check List" The Journal of Educational Research 59 (April 1966) : 351-355.

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปี 1 ที่เรียนหลักสูตรวิทยาศาสตร์เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้พบความสำเร็จสูง ผู้พบความสำเร็จปานกลาง และผู้พบความสำเร็จต่ำ พบว่า กลุ่มที่พบความสำเร็จสูง มีปัญหาทางการเงิน สภาพที่อยู่อาศัยและการหารายได้ ค่านิยม มากกว่ากลุ่มที่พบความสำเร็จต่ำ และปัญหาที่นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มพบมากตามลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้คือ การปรับตัวให้เข้ากับวิทยาลัย กิจกรรมทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม การศึกษาและอาชีพในอนาคต ความสัมพันธ์ทางส่วนตัว และความสัมพันธ์ทางเพศ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

1. นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรและผู้ที่สำเร็จตามกำหนดเวลาของหลักสูตรในแต่ละสาขา และรวมทุกสาขา มีปัญหาส่วนตัวในหมวดสุขภาพ การเงิน กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อนและการเข้าสังคม บุคลิกภาพ อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน เพศ บ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว การปรับตัวในด้านการเรียน แตกต่างกัน

2. นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายเพศเดียวกันที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร และผู้ที่สำเร็จตามกำหนดเวลาของหลักสูตรในแต่ละสาขา และรวมทุกสาขา มีปัญหาส่วนตัวหมวดสุขภาพ การเงิน กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อนและการเข้าสังคม บุคลิกภาพ อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน เพศ บ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว การปรับตัวในด้านการเรียน แตกต่างกัน

จากการศึกษาของบราวน์ (Brown)¹ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาชั้นปี 1 และพัฒนาการของรายการเช็คปัญหาของวิทยาลัยเจอาร์ พบว่า เพศหนึ่งมีปัญหามากกว่า

¹Carolyn Sue Burns Brown, "The Problems of JR. College Freshmen and The Development of the JR. College Problem Check List" Dissertation Abstracts International 32 (December 1971) : 3017 A.

อีกเพศหนึ่งในหมวดต่าง ๆ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

3. นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายชายและหญิง ที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายชายและหญิง ที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร และนิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีปัญหาส่วนตัวหมวดสุขภาพ การเงิน กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อนและการเข้าสังคม บุคลิกภาพ อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน เพศ บ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว การปรับตัวในด้านการเรียน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้ายที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2521 ในมหาวิทยาลัย 10 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 วิทยาเขตคือ วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตปทุมวัน วิทยาเขตพลศึกษา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2516, 2517, 2518 และลงทะเบียนเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรีในภาคเรียนสุดท้ายของปีการศึกษา 2521 เป็นนิสิตนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร 6 ปี 5 ปี และ 4 ปีตามลำดับ และนิสิตนักศึกษา ซึ่งเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2512-2517 ซึ่งลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนสุดท้ายของปีการศึกษา 2521 เป็นนิสิตนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ตามเหตุผลที่ว่า นิสิตนักศึกษามีโอกาสเรียนในมหาวิทยาลัยโดยใช้เวลาได้ไม่เกินสองเท่าของหลักสูตร

2. การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะการเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว ซึ่งได้แก่ ปัญหาหมวดสุขภาพ การเงิน กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อนและการเข้าสังคม

บุคลิกภาพ อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับคน เพศ บ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว การปรับตัวในสถานการ เรียน เท่านั้น

3. การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภูมิภาค และในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง และไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยปิดและในมหาวิทยาลัยเปิด

ขอตกลง เบื้องต้น

1. นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาครบตามหลักสูตรปริญญาตรี และกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนสุดท้ายในปีสุดท้ายของกำหนดเวลาเรียนที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในปีการศึกษา 2516, 2517 และ 2518 ตามหลักสูตร 6 ปี 5 ปี และ 4 ปี ตามลำดับ จะถือว่าเป็นนิสิตนักศึกษาเหล่านี้สำเร็จเป็นบัณฑิตในปีการศึกษา 2521

2. ข้อมูลจำนวนนิสิตนักศึกษาตามข้อ 1 ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร และจำนวนนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาดังกำหนดเวลาของหลักสูตร ซึ่งลงทะเบียนเรียนภาคเรียนสุดท้ายของปีการศึกษา 2521 จากหน่วยทะเบียนของคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ถือว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริงทุกประการ

3. การตอบแบบสอบถามเป็นไปตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาโดยอิสระอย่างแท้จริง และมีความตั้งใจในการตอบ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. เนื่องจากต้องเก็บข้อมูลทั้งจากมหาวิทยาลัยภูมิภาคและจากมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง การวิจัยครั้งนี้จึงเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพียงวิธีเดียว จึงอาจได้ข้อมูลจากผู้ตอบไม่สมบูรณ์เท่ากับการใช้วิธีอื่น ๆ ประกอบ

2. การวิจัยนี้อาจได้ผลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เนื่องจากแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า ผู้ตอบแต่ละคนอาจเข้าใจไม่ตรงกัน ในขนาดของความยาก ปานกลาง น้อย หรือไม่มีเลย ของปัญหาแต่ละข้อ

คำจำกัดความ

นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนสุดท้ายของปีการศึกษา 2521 และใช้เวลาศึกษามากกว่าเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แบ่งเป็น 3 พวกคือ นิสิตนักศึกษาหลักสูตร 6 ปี ซึ่งเข้าศึกษาตอนปีการศึกษา 2516 นิสิตนักศึกษาหลักสูตร 5 ปี ซึ่งเข้าศึกษาตอนปีการศึกษา 2517 และนิสิตนักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ซึ่งเข้าศึกษาตอนปีการศึกษา 2518

นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษิตตามกำหนดเวลาของหลักสูตร หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรี ในภาคเรียนสุดท้ายของปีการศึกษา 2521 แบ่งเป็น 3 พวก คือ นิสิตนักศึกษาหลักสูตร 6 ปี ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2516 นิสิตนักศึกษาหลักสูตร 5 ปีที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2517 และนิสิตนักศึกษาหลักสูตร 4 ปีที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2518

สาขาสังคมศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาที่ประกอบด้วยคณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะที่มีแขนงวิชาใกล้เคียงกันนี้

สาขามนุษยศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์แขนงหนึ่งที่ครอบคลุมการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม วัฒนธรรม ทัศนคติ และความเจริญทางค่านิยม โดยสาขานี้ได้รวมการศึกษาค่านิยม

ศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์บางแขนง¹ ได้แก่ ภาษาศาสตร์ วรรณคดี
ประวัติศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนศาสตร์ ศิลป-
ศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ มัณฑนศิลป์ศาสตร์ วรรณคดีศาสตร์ จิตรกรรมและ
ดนตรี² ส่วนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยแผนกวิชาสถาปัตยกรรม
แผนกวิชาศิลปกรรม และแผนกวิชาผังเมือง

สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ หมายถึง สาขาวิชาที่ศึกษาความจริงที่มีเหตุผลและสามารถ
ทดสอบได้ เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต³ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ทุกแผนก
วิชา และคณะวิทยาศาสตร์ แผนกวิชาเคมี เคมีเทคนิค ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์
ธรณีวิทยา วิทยาศาสตร์ทั่วไป และวัสดุศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ แผนก
วิชาภูมิสถาปัตยกรรม

สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะ
แพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะทันตแพทย-
ศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะวนศาสตร์ คณะประมง
และคณะวิทยาศาสตร์บางแผนกวิชา

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "60 ปีแห่งการวิจัยในจุฬา," วารสารวิจัยจุฬา-
ลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เล่ม 3 (มิถุนายน 2519), หน้า 9.

² Albert William Levi, "Defination," The Humanities Today's
(Bloomington : Indiana University Press, 1970), p. 17.

³ ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล, "โอกาสการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของผู้สำเร็จ
มัธยมจากส่วนภูมิภาค" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 14.

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

1. ผลการวิจัยนี้จะเป็นพื้นฐานสำหรับคิดค้นข้อเสนอแนะในการจัดปัญหาการสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของนิสิตนักศึกษา เพื่อช่วยลดความสูญเสียไปทางการศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยบริการให้คำปรึกษาแนะแนวของมหาวิทยาลัยได้ทราบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านใดบ้าง เพื่อช่วยเหลือให้นิสิตนักศึกษาที่เข้าศึกษาแล้ว มีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลามากที่สุด
3. เพื่อประโยชน์ในการวางแผนจัดโปรแกรมให้การช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาได้ตรงประเด็นของปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย